Test Booklet Code & Serial No.
प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

A

Paper-II
HOME SCIENCE

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....

(Name) ....

2. (Signature) ....

(Name) ....

Seat No. | | | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....

(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | | |

(To be filled by the Candidate)

SEP - 17221

Time Allowed : 2 Hours] **[Maximum Marks : 200**

Number of Pages in this Booklet : **24** Number of Questions in this Booklet : **100**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   (*ii*) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
   (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.
   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. Use only Blue/Black Ball point pen.
11. Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
12. There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 100 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
   (*ii*) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
   (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
11. कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
12. चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

Home Science
Paper II
गृह विज्ञान
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes] **[Maximum Marks : 200**

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **शंभर (100)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. Which of the following is the best source of omega-3 fatty acids ?
   (A) Corn oil
   (B) Wheat products
   (C) Pork
   (D) Sardines

1. खालीलपैकी कोणता ओमेगा-3 स्निग्धाम्लाचा सर्वोत्तम स्रोत आहे ?
   (A) कॉर्न आईल
   (B) गव्हाचे पदार्थ
   (C) पोर्क
   (D) सार्डिन्स्

2. One of the important properties of dietary fiber is their :
   (A) ability to form acetic acid in the colon
   (B) provide 5 kcal/gm of energy
   (C) susceptibility to fermentation in the colon
   (D) prevent diarrhoea

2. आहारातील तंतुमय पदार्थांचा एक महत्त्वाचा गुण म्हणजे :
   (A) मोठ्या आतड्यात ॲसिटीक आम्ल निर्मितीची क्षमता असणे
   (B) 5 किलो कॅलरी प्रती ग्रॅम इतकी उर्जा देणे
   (C) मोठ्या आतड्यात आंबविले जाण्याची ग्राह्यता असणे
   (D) अतिसाराला प्रतिबंध करणे

3. Which of the following is classified as "conditionally essential amino acid' ?
   (A) Lysine
   (B) Glycine
   (C) Arginine
   (D) Taurine

3. खालीलपैकी कोणत्या नत्राम्लाचे "परिस्थितीजन्य आवश्यक नत्राम्ल" म्हणून वर्गीकरण केले जाते ?
   (A) लायसिन
   (B) ग्लायसिन
   (C) अर्जिनिन्
   (D) टॉरिन

4. Amylase Rich Food (ARF) is prepared by the process of :
   (A) Malting
   (B) Fermentation
   (C) Pasteurisation
   (D) Homogenisation

4. अमायलेजचे प्रमाण जास्त असलेले अन्न पदार्थ खालील प्रक्रियेद्वारे बनविले जातात :
   (A) माल्टिंग
   (B) आंबविणे
   (C) पाश्चरायझेशन
   (D) होमोजिनायझेशन

5. Resveratrol is a polyphenol present in :
   (A) Grapes
   (B) Guava
   (C) Banana
   (D) Apple

5. रेझवेरेट्रॉल हे पॉलीफिनॉल खालीलपैकी कशामध्ये आढळते ?
   (A) द्राक्ष
   (B) पेरू
   (C) केळं
   (D) सफरचंद

6. Mycotoxins are produced by :
   (A) Parasites
   (B) Fungi
   (C) Plants
   (D) Virus

6. खालीलपैकी कशामुळे मायकोटॉक्सिन्स तयार होतात ?
   (A) परजीवी
   (B) बुरशी
   (C) झाडे
   (D) विषाणू

7. An inventory in food service enables to :
   (A) determine serving size
   (B) schedule production time
   (C) estimate personnel recruitment
   (D) calculate and compare food costs with food budget

7. अन्न सेवेत वस्तुंची यादी केल्यामुळे खालीलपैकी काय साध्य होते ?
   (A) वाढपाचे प्रमाण निर्धारित करणे
   (B) उत्पादनाची वेळ ठरवणे
   (C) कर्मचारी भरतीचा अंदाज वर्तविणे
   (D) अन्न बजेटसह अन्न खर्चाची गणना आणि तुलना करणे

8. Addition of micro-nutrients to foods that lacks a particular nutrient is called :
   (A) Supplementation
   (B) Fortification
   (C) Enrichment
   (D) Biofortification

8. एखाद्या विशिष्ट पोषक तत्त्वाची कमतरता असणाऱ्या अन्न पदार्थात सूक्ष्म पोषक घालणे याला खालीलपैकी काय म्हणतात ?
   (A) पूरकता
   (B) सशक्तीकरण
   (C) समृद्धीकरण
   (D) जैवसशक्तीकरण

9. School food service in India is aimed to :
   (A) Address management strategies in education
   (B) Prevent infections
   (C) Bring discipline in food service
   (D) Address classroom hunger and improve school enrolment
10. Agar-agar is :
    (A) Non-nutritive carbohydrate
    (B) Non-nutritive protein
    (C) Non-nutritive fat
    (D) Preservative
11. The serum retinol cut off value below which vitamin A deficiency is indicated :
    (A) Less than 0.07 μ mol/L
    (B) Less than 0.70 μ mol/L
    (C) Less than 7.70 μ mol/L
    (D) Less than 0.77 μ mol/L
12. Which among the following is a clinical approach to prevent iron deficiency anemia ?
    (A) Food fortification
    (B) Iron supplementation
    (C) Nutrition education
    (D) Integrated approach
13. This has been identified as the critical period :
    (A) First 1000 days of life
    (B) First three years after birth
    (C) Under five years
    (D) First 1200 days of life

9. भारतातील शालेय अन्नसेवेचा उद्देश्य हा खालीलप्रमाणे असतो :
   (A) शिक्षणातील व्यवस्थापन धोरणांची ओळख करून देणे
   (B) संसर्गांना प्रतिबंध करणे
   (C) अन्नसेवेत शिस्त आणणे
   (D) वर्गातील मुलांच्या भुकेकडे लक्ष केंद्रित करणे आणि शाळेची पटसंख्या वाढविणे
10. अगार-अगार म्हणजे :
    (A) पोषण न देणारे कर्बोदक
    (B) पोषण न देणारे प्रथिन
    (C) पोषण न देणारे स्निग्ध
    (D) संरक्षक
11. रक्तातील रेटीनॉलच्या कोणत्या पातळी खालील मूल्य 'अ' जीवनसत्त्वाची कमतरता निदर्शित करते ?
    (A) 0.07 μ mol/L पेक्षा कमी
    (B) 0.70 μ mol/L पेक्षा कमी
    (C) 7.70 μ mol/L पेक्षा कमी
    (D) 0.77 μ mol/L पेक्षा कमी
12. खालीलपैकी कोणता लोहाच्या कमतरतेमुळे होणाऱ्या ॲनिमियाला प्रतिबंध करण्याचा वैद्यकीय दृष्टिकोन आहे ?
    (A) अन्नाचे सशक्तीकरण
    (B) लोहाचा पुरवठा
    (C) आहार शिक्षण
    (D) एकात्मिक दृष्टिकोन
13. खालीलपैकी कोणता गंभीर कालावधी म्हणून ओळखला जातो ?
    (A) आयुष्यातील पहिले 1000 दिवस
    (B) जन्मानंतरची पहिली तीन वर्षे
    (C) पाच वर्षा खालील
    (D) आयुष्यातील पहिले 1200 दिवस

14. Which among the following is used as an ergogenic aid ?
    (A) Magnesium
    (B) Branched chain amino acids
    (C) Water
    (D) Fibre

15. Mid upper arm circumference measures :
    (A) Skin fold thickness
    (B) Subcutaneous fat
    (C) Fat and muscle tissue
    (D) Fat, bone and muscle tissue

16. NIDDCP is :
    (A) National Iodine Deficiency Development Control Program
    (B) National Iodine Deficiency Disorders Control Program
    (C) National Iodine Deficiency Disease Control Program
    (D) National Iron Deficiency Disorders Control Program

17. Damage to liver cells leads to increase in :
    (A) Blood sugar
    (B) Serum cholesterol
    (C) Bilirubin
    (D) Sodium

18. Very low residue diet is given in :
    (A) Diabetes
    (B) Burns
    (C) Diarrhoea
    (D) Atherosclerosis

14. खालीलपैकी कोणते एर्गोजेनिक एड म्हणून वापरले जाते ?
    (A) मॅग्नेशियम
    (B) ब्रँच चेन नत्राम्ल
    (C) पाणी
    (D) तंतू

15. वरच्या हाताच्या मध्याचा घेर खालीलपैकी कशाचे मापन करते ?
    (A) त्वचेच्या घडीची जाडी
    (B) त्वचेखालील चरबी
    (C) चरबी आणि स्नायूंच्या उती
    (D) चरबी, हाडं आणि स्नायूंच्या उती

16. एन.आय.डी.डी.सी.पी. म्हणजे :
    (A) नॅशनल आयोडिन डेफिशियन्सी डेव्हलपमेंट कंट्रोल प्रोग्रॅम
    (B) नॅशनल आयोडिन डेफिशियन्सी डिसऑर्डर्स् कंट्रोल प्रोग्रॅम
    (C) नॅशनल आयोडिन डेफिशियन्सी डिसिज् कंट्रोल प्रोग्रॅम
    (D) नॅशनल आयर्न डेफिशियन्सी डिसऑर्डर्स् कंट्रोल प्रोग्रॅम

17. यकृताच्या पेशींना होणाऱ्या इजेमुळे खालील मध्ये वाढ होते :
    (A) रक्तातील साखर
    (B) सीरम कोलेस्टेरॉल
    (C) बिलिरूबीन
    (D) सोडियम

18. खूप कमी अवशिष्ट आहार खालीलपैकी कशात दिला जातो ?
    (A) मधुमेह
    (B) भाजणे
    (C) अतिसार
    (D) एथरोस्क्लेरोसिस्

19. A weave characterized by diagonal lines on its surface is :
    (A) Basket weave
    (B) Twill weave
    (C) Plain weave
    (D) Huck-a-Back weave

20. An inherently flame-retardant material is ....
    (A) Viscose Rayon
    (B) Tencel
    (C) Linin
    (D) Nomex

21. .... is the process of matting wool fibers together by heat, steam and pressure to form a fabric.
    (A) Knotting
    (B) Knitting
    (C) Braiding
    (D) Felting

22. .... is a finishing process for fabrics that produces a shiny smooth surface by passing the cloth through heated cylinders.
    (A) Calendering
    (B) Bleaching
    (C) Embossing
    (D) Carbonising

23. HTHP process of dyeing is suitable for :
    (A) Vat dye on Viscose Rayon
    (B) Disperse dye on polyester
    (C) Reactive dye on cotton
    (D) Metal complex dye on wool

19. कापडाच्या पृष्ठभागावरील तिरप्या रेषांनी वैशिष्टपूर्ण असलेली विण म्हणजे :
    (A) बास्केट विण
    (B) ट्विल विण
    (C) साधी विण
    (D) हुक-अ-बॅक विण

20. मूलत: अग्नीरोधक कापड म्हणजे हे होय ....
    (A) व्हिस्कोज रेयॉन
    (B) टेनसेल
    (C) लिनन
    (D) नॉमेक्स

21. .... ही प्रक्रिया म्हणजे ऊनी तंतू एकत्रित करून त्यावर उष्णता, वाफ व दाब देऊन कापड तयार करणे.
    (A) नॉटींग
    (B) निटींग
    (C) ब्रेडींग
    (D) फेल्टिंग

22. .... ही परिसज्जा प्रक्रिया अशा कापडांवर केली जाते, ज्या कापडाचा पृष्ठभाग गरम सिलेंडरमधून पाठविल्यानंतर चमकदार व गुळगुळीत होतो.
    (A) कॅलेंडरींग
    (B) ब्लिचींग
    (C) एमबॉसिंग
    (D) कार्बोनायझिंग

23. एच.टी.एच.पी. रंगणी ही सुयोग्य आहे :
    (A) व्हिस्कोज रेयॉनवर व्हॅट रंजक
    (B) पॉलीएस्टरवर डीसपर्स रंजक
    (C) सुतीवर रिएक्टीव्ह रंजक
    (D) ऊनीवर मेटल कॉम्प्लेक्स रंजक

24. A woven fabric from Maharashtra in bright colours and contrasting borders mainly used to make sari blouse is :
   (A) Khan
   (B) Khaddar
   (C) Pancha
   (D) Panetar

25. The ability of a textile material to regain its shape and volume after being compressed or twisted is known as :
   (A) Pliability
   (B) Cohesiveness
   (C) Resiliency
   (D) Elasticity

26. The phenomenon where two colour samples appear to match under one light source, no longer match when viewed under a different light source is :
   (A) Fluorescence
   (B) Metamerism
   (C) Optical illusion
   (D) UV matching

27. A design technique that eliminates textile waste at the design stage is :
   (A) Sustainable design
   (B) Pret design
   (C) Classic design
   (D) Historic design

24. महाराष्ट्रातील गडद रंगाचे व विरुद्ध रंगसंगतीचे काठ असलेले विणलेले कापड साडीवरील ब्लाऊज करिता वापरले जाते :
   (A) खण
   (B) खद्दर
   (C) पंचा
   (D) पानेतर

25. कापडावर दाब दिल्यानंतर किंवा पीळ दिल्यावर कापडाचा आकार व आकारमान पूर्वस्थितीत येण्याची क्षमता म्हणजे ....
   (A) प्लाएबिलीटी
   (B) कोहेसिव्हनेस
   (C) रेझिलिएन्सी
   (D) इलास्टीसिटी

26. असे दृश्य कि जिथे दोन रंगाचे कापडाचे नमुने एका प्रकाशाच्या प्राप्तिस्थानात मिळते-जुळते दिसते परंतु वेगळ्या प्रकाशाच्या प्राप्तिस्थानात बघितल्यास मिळते-जुळते दिसत नाही :
   (A) फ्लूरोसन्स
   (B) मेटॅमेरीझम
   (C) ऑप्टीकल इलूजन
   (D) यू.व्ही. मॅचींग

27. डिझाइनचे असे तंत्र की डीझाइन स्टेजमध्ये कापडाचा अपव्यय टाळला जातो :
   (A) सस्टेनेबल डीझाइन
   (B) प्रेट डीझाइन
   (C) क्लासिक डीझाइन
   (D) ऐतिहासिक डीझाइन

28. .... length is measured from highest point of the shoulder to waistline.
    (A) Back
    (B) Sleeve
    (C) Side
    (D) Across
29. .... is attachment used to feed the fabric forward on sewing machine.
    (A) Shuttle
    (B) Needleboard
    (C) Stitch Regulator
    (D) Feed Dog
30. .... design is composed of lines, colours, forms and shapes.
    (A) Decorative design
    (B) Classic design
    (C) Structural design
    (D) Trendy design
31. A .... is a style which has longest duration in a fashion cycle.
    (A) Fad
    (B) Classic
    (C) Mass fashion
    (D) Trend
32. .... is a method of developing a pattern from body measurements.
    (A) Pattern-making
    (B) Draping
    (C) Drafting
    (D) Flat pattern-making

28. .... लांबी ही खांद्याच्या उच्चबिंदूपासून ते कमरेपर्यंत मोजली जाते.
    (A) बॅक
    (B) स्लीव्ह
    (C) साइड
    (D) अक्रॉस
29. .... ही यंत्रणा कापड शिलाई मशीनवर पुढे सरकविण्यासाठी वापरली जाते.
    (A) शटल
    (B) नीडलबोर्ड
    (C) स्टीच रेग्युलेटर
    (D) फीड डॉग
30. .... डीझाइन हे रेषा, रंग, आकृती व आकार या घटकांनी बनलेले असते.
    (A) डेकोरेटीव्ह डीझाइन
    (B) क्लासिक डीझाइन
    (C) स्ट्रक्चरल डीझाइन
    (D) ट्रेंडी डीझाइन
31. .... या फॅशन शैलीला फॅशनच्या चक्रामध्ये जास्त काळ स्थान असते.
    (A) फॅड
    (B) क्लासिक
    (C) मास फॅशन
    (D) ट्रेंड
32. .... ही पद्धती म्हणजे शरीरांच्या मापांवरून तयार केलेले नमुने होय.
    (A) पॅटर्न-मेकींग
    (B) ड्रेपिंग
    (C) ड्राफ्टींग
    (D) फ्लॅट पॅटर्न-मेकींग

33. .... is the fashion term used for customized clothing.
(A) Ready-to-wear
(B) Couture
(C) Silhouette
(D) Ethenic

34. .... is a wrinkled appearance along a seam.
(A) Unbalanced
(B) Variable
(C) Pucker
(D) Slipped

35. An ecofriendly effective bleach is ....
(A) Hydrogen Peroxide
(B) Sodium Perborate
(C) Sodium Hypochlorite
(D) Chlorine Bleach

36. In 20th Century, ... fashion theory was followed.
(A) Trickle-up
(B) Trickle-down
(C) Trickle-across
(D) Bottom-up

37. The materialistic concept of management emphasizes :
(A) Physical benefits
(B) Mutual relations
(C) Human resources
(D) Individual values

33. .... ही फॅशन संज्ञा ग्राहकाच्या मागणीनुसार तयार केलेल्या कपड्यांकरिता वापरली जाते.
(A) रेडी-टू-वेअर
(B) कुटूर
(C) सिलोव्हेट
(D) इथनिक

34. .... म्हणजे शिवणीच्या कडेला दिसणारा चुरगळलेला परिणाम.
(A) अनबॅलन्सड
(B) व्हेरिएबल
(C) पकर
(D) स्लीपड्

35. पर्यावरणपूर्वक परिणामकारक विरंजक म्हणजे ....
(A) हायड्रोजन पॅरॉक्साइड
(B) सोडीयम परबोरेट
(C) सोडीयम हायपोक्लोराइट
(D) क्लोरीन ब्लीच

36. 20व्या शतकात .... हा फॅशन सिद्धांत वापरला जात असे.
(A) ट्रीकल-अप
(B) ट्रीकल-डाऊन
(C) ट्रीकल-अक्रॉस
(D) बॉटम-अप

37. व्यवस्थापनाची भौतिकवादी संकल्पना कशाला प्राधान्य देते ?
(A) शारीरिक फायदे
(B) परस्पर संबंध
(C) मानवीय संसाधने
(D) वैयक्तिक मूल्ये

38. The step of management process that consists of dividing and grouping activities and assigning them to individuals is :
   (A) Controlling
   (B) Planning
   (C) Delegating
   (D) Organising

39. According to systems approach, management is a continuous system having :
   (A) Inputs, process and outputs
   (B) Values and goals
   (C) Number of standards
   (D) Human resources to be managed

40. A period during which activity pile up on each other at certain times is called :
   (A) Time norms
   (B) Work curve
   (C) Peak load
   (D) Peak periods

41. Those resources that are instrumental traits or qualities within people are termed as :
   (A) Human resources
   (B) Non-human resources
   (C) Personal traits
   (D) Behavioural standards

38. व्यवस्थापन प्रक्रियेच्या ज्या पायरीमध्ये क्रिया विभाजित करून त्यांचे गट केले जातात आणि व्यक्तींना नेमून दिल्या जातात, ती पायरी म्हणजे :
   (A) नियंत्रण
   (B) नियोजन
   (C) प्रतिनिधित्व
   (D) आयोजन

39. सिस्टिम्स दृष्टिकोनानुसार व्यवस्थापन ही सातत्य असलेली व्यवस्थापनाची अशी पद्धत आहे की ज्यामध्ये :
   (A) इनपुट, प्रक्रिया आणि आऊटपुट असते
   (B) मूल्ये आणि उद्दिष्टे असतात
   (C) अनेक स्तर असतात
   (D) मानवीय साधनांचे व्यवस्थापन असते

40. विशिष्ट वेळी क्रिया एकमेकांवर साचत जाते असा काळ म्हणजे :
   (A) टाईम नॉर्मस्
   (B) वर्क कर्व्ह
   (C) पीक लोड
   (D) पीक पिरिएडस्

41. लोकांमध्ये असलेले गुणधर्म किंवा गुण जे साधन म्हणून वापरले जातात त्यांना संबोधणारी संज्ञा म्हणजे :
   (A) मानवीय साधने
   (B) अमानवीय साधने
   (C) वैयक्तिक गुणधर्म
   (D) वर्तणुकीचे स्तर

42. Family income means :
    (A) Flow of money and satisfaction
    (B) Satisfaction achieved
    (C) Flow of goods and services
    (D) Flow of money, goods and services and satisfaction

43. The technique of time and motion study that involves step-by-step description of the methods used in doing task is :
    (A) Pathway chart
    (B) Process chart
    (C) Operational chart
    (D) Flow chart

44. The helpful guides given in products about its usage, care and prevention of misuse is called :
    (A) Label
    (B) Brand
    (C) Trade mark
    (D) Standard

45. Oxygen consumption can be measured with :
    (A) Treadmill
    (B) Cycle ergometer
    (C) Step stool
    (D) Douglas bag

46. The value of a colour can be changed by :
    (A) Adding complementary colour
    (B) Adding grey
    (C) Increasing intensity
    (D) Adding white

42. कौटुंबिक उत्पन्न म्हणजे :
    (A) पैसा आणि समाधान यांचा प्रवाह
    (B) मिळालेले समाधान
    (C) वस्तू आणि सेवा यांचा प्रवाह
    (D) पैसा, वस्तू व सेवा आणि समाधान यांचा प्रवाह

43. वेळ आणि गती यांचा अभ्यास करणाऱ्या ज्या तंत्रामध्ये केलेल्या कार्याचे पायरी पायरीने वर्णन करणारी पद्धत म्हणजे :
    (A) पाथवे चार्ट
    (B) प्रोसेस चार्ट
    (C) ऑपरेशनल चार्ट
    (D) फ्लो चार्ट

44. वस्तूंवर त्यांचा उपयोग, निगा आणि चुकीचा वापर टाळणे यासाठी दिले जाणारे मार्गदर्शक म्हणजे :
    (A) लेबल
    (B) ब्रँड
    (C) ट्रेड मार्क
    (D) स्टँडर्ड

45. ऑक्सिजनचा वापर मोजण्याचे साधन :
    (A) ट्रेडमिल
    (B) सायकल अर्गोमीटर
    (C) स्टेप स्टूल
    (D) डग्लस बॅग

46. खालीलपैकी कशाने रंगमूल्य बदलता येते ?
    (A) विरोधी रंग मिसळून
    (B) करडा रंग मिसळून
    (C) रंगकांती वाढवून
    (D) पांढरा रंग मिसळून

47. When the objects are placed at equal distances from the axis, the balance achieved is called :
(A) Informal balance
(B) Formal balance
(C) Radial balance
(D) Occult balance

48. Recruitment policy usually highlights the need for establishing :
(A) Job Specification
(B) Job Analysis
(C) Job Description
(D) Job Evaluation

49. The ideal orientation of kitchen is :
(A) South
(B) South-West
(C) East
(D) North

50. Cross ventilation can be achieved by :
(A) Placement of openings on opposite wall
(B) Having lots of windows
(C) Using ceiling fans
(D) Using exhaust hood

51. The largest selection of real wood pattern for a design project could be attained by the use of :
(A) Planks
(B) Veneers
(C) Laminate
(D) Plywood

47. अक्षापासून समान अंतरावर वस्तूंची मांडणी करून साधल्या जाणाऱ्या तोलाला काय म्हणले जाते ?
(A) अनौपचारिक तोल
(B) औपचारिक तोल
(C) मध्यवर्ती तोल
(D) ऑकल्ट तोल

48. नेमणूक प्रक्रियेमध्ये सर्वसाधारणपणे खालीलपैकी कशाच्या निर्मितीला प्राधान्य दिले जाते ?
(A) कार्य तपशील
(B) कार्य विश्लेषण
(C) कार्य वर्णन
(D) कार्य मूल्यांकन

49. स्वयंपाकघराची आदर्श दिक्‌स्थापना म्हणजे :
(A) दक्षिण
(B) दक्षिण-पश्चिम
(C) पूर्व
(D) उत्तर

50. क्रॉस वेंटिलेशन साधण्यासाठीचा उपाय म्हणजे :
(A) समोरासमोरील भिंतींमध्ये ओपनिंगज् देणे
(B) खूप खिडक्या ठेवणे
(C) सिलिंग फॅनचा वापर करणे
(D) एक्झॉस्ट हूड वापरणे

51. एखाद्या डिझाईन प्रोजेक्टसाठी मोठ्या प्रमाणावर रियल वूडच्या पॅटर्नची निवड करणे हे कशाचा उपयोग करून साध्य केले जाते ?
(A) फळ्या
(B) व्हिनियर
(C) लॅमिनेट
(D) प्लायवूड

52. Tools provided to the workers are comfortable to work with when :
    (A) Tool is designed for right hand worker
    (B) Tool is heavy
    (C) Position of the handle is convenient to use
    (D) Tool has sharp edges

53. Anthropometry is a fundamental branch of physical anthropology, that measures :
    (A) Height
    (B) Strength
    (C) Skinfold thickness
    (D) Volume

54. Neutral postures are postures where :
    (A) Body parts are in extreme range of motions
    (B) Body is twisted at waist
    (C) Body is not aligned and balanced
    (D) Body is aligned and balanced

55. Rekha is in her fifth week of pregnancy. Which prenatal stage is she in at present ?
    (A) Embryonic period
    (B) Germinal stage
    (C) Conception
    (D) Foetal period

52. कामगाराला काम करण्यासाठी दिलेली साधने आरामदायक वाटतात जेंव्हा :
    (A) साधनाचे डिझाईन उजव्या हाताने कार्य करणाऱ्या कामगारासाठी असेल
    (B) साधन जड असेल
    (C) हँडलची जागा वापरण्यासाठी सोईस्कर असेल
    (D) साधनाच्या कडा टोकदार असतील

53. अँथ्रोपोमेट्री ही फिजिकल अँथ्रोपोमेट्रीची अशी मूलभूत शाखा आहे की जी खालीलपैकी कशाचे मोजमाप करते ?
    (A) उंची
    (B) ताकद
    (C) स्कीनफोल्ड थिकनेस
    (D) आकारमान

54. न्यूट्रल शरीरस्थिती ही अशी शरीरस्थिती आहे की जेथे :
    (A) शरीराचे भाग अत्यंत गतिमान स्थितीमध्ये असतात
    (B) शरीर कमरेजवळ पिरगळलेले असते
    (C) शरीर संरेखित आणि संतुलित नसते
    (D) शरीर संरेखित आणि संतुलित असते

55. रेखा पाच आठवड्याची गर्भवती आहे. ती कोणत्या जन्मपूर्व चरण अवस्थेत आहे ?
    (A) भ्रूण कालावधी
    (B) जिवाणू अवस्था
    (C) गर्भधारण अवस्था
    (D) जन्मपूर्व अवधी

56. Which of the following statements is *not* true ?
   (A) Development is a pattern of change that begins at conception
   (B) Development is continuous process throughout the life span
   (C) The different domains of development are interwoven and interrelated
   (D) Human development starts from moment of birth till death

57. Piaget reasoned that before the individual can organize and interpret experience, they must first :
   (A) Represent it mentally
   (B) Create schemes
   (C) Intellectualise it
   (D) Receive appropriate tuition

58. In Vygotsky's interactive approach, a guide, or teacher gets the child's attention, demonstrates the skill and structure the interaction to help the child learn :
   (A) Self-esteem Building
   (B) Scaffolding
   (C) Cognitive structuring
   (D) Intelligence cueing

56. खालील दिलेल्या विधानांपैकी कोणते विधान चूक आहे ?
   (A) विकास ही गर्भधारणेपासून बदलाची प्रक्रिया आहे
   (B) संपूर्ण आयुष्यभर विकास ही सतत प्रक्रिया आहे
   (C) विकासाचे विविध डोमेन ऐकमेकांशी संबंधित आणि अंतरनिगडित आहेत
   (D) मानवी विकासाचा टप्पा जन्मापासून मृत्युपर्यंत सुरुवात होतो

57. पीयाजे तर्क केले की वैयक्तिक अनुभव आयोजित करण्यापूर्वी आणि अनुभवाची व्याख्या करण्यापूर्वी व्यक्ती ....
   (A) मानसिकदृष्ट्या नजरेस आणते
   (B) स्कीमस् तयार करते
   (C) बौद्धिकदृष्ट्या व्यक्त करते
   (D) योग्य ट्यूशन प्राप्त करते

58. वायगोटस्कीच्या संवादात्मक दृष्टिकोनातून, मार्गदर्शक किंवा शिक्षक मुलांचे लक्ष वेधून घेते, कौशल्याचे दर्शन घडविते आणि संवादाची रचना करते, याद्वारे मूल खालील गोष्ट शिकते :
   (A) आत्मप्रशंसा विकास
   (B) मचान/परांची
   (C) बौद्धिक रचना
   (D) बौद्धिक सूचना

59. Increasing limitations in movement and coordination and declining strength in muscles is indicative of :
    (A) Cerebral Palsy
    (B) Muscular Dystrophy
    (C) Spina Bifida
    (D) ADHD
60. Which of the following would be an important daily living skill for a high school student with an intellectual disability ?
    (A) Knowing multiplication table
    (B) Using a microwave oven
    (C) Identifying the states on a map
    (D) Stating the main ideas of a paragraph
61. Only three states published the plan of Child Labour Prevention Act those are :
    (A) Maharashtra, Karnataka and Tamil Nadu
    (B) Punjab, Haryana and Maharashtra
    (C) Both (A) and (B)
    (D) None of the above
62. Infatuation is :
    (A) Intimacy, but no passion or commitment
    (B) Passion, but no intimacy on commitment
    (C) Commitment and passion but no intimacy
    (D) Commitment, intimacy and passion

59. हालचाली आणि समन्वय क्षमतेमध्ये वाढत असलेल्या मर्यादा आणि उतरते मासपेशी सामर्थ्य म्हणजे :
    (A) सेरेबरल पाल्सी
    (B) मस्कुलार डिस्ट्रॉफी
    (C) स्पायना बिफिडा
    (D) ए.डी.एच.डी.
60. बौद्धिक अक्षमतेसह उच्च माध्यमिक शाळेत शिकत असणाऱ्या विद्यार्थ्यांला कोणते कौशल्य दैनंदिन जीवन जगण्यात मदत करेल ?
    (A) गुणाकाराचे टेबल शिकणे
    (B) मायक्रोवेव्ह ओव्हन वापरणे
    (C) नकाशावरील स्थिती ओळखणे
    (D) परिच्छेदाचे मुख्य कल्पनांचा विधान सांगणे
61. कोणत्या तीन राज्यांनी बालश्रम प्रतिबंधक कायद्याची योजना प्रकाशित केली आहे ?
    (A) महाराष्ट्र, कर्णाटका आणि तामीलनाडू
    (B) पंजाब, हरीयाना आणि महाराष्ट्र
    (C) (A) आणि (B) दोन्ही
    (D) वरीलपैकी कोणतेही नाही
62. मोह म्हणजे :
    (A) अंतर्मुखता, परंतु उत्कटता किंवा वचनबद्धता नाही
    (B) उत्कटता, परंतु अंतर्मुखता किंवा वचनबद्धता नाही
    (C) वचनबद्धता आणि उत्कटता परंतु अंतर्मुखता नाही
    (D) वचनबद्धता, अंतर्मुखता आणि उत्कटता

63. Dream, mention relationship and occupational decisions are the tasks of :
    (A) Middle adulthood
    (B) Early adulthood
    (C) Late adulthood
    (D) Old age
64. The marriage preference rule in which a widow marries her deceased husbands brother is called :
    (A) Sororate
    (B) Ghost marriage
    (C) Serial marriage
    (D) Levirate
65. A marriage in which there is one wife but two or more husbands :
    (A) Polyandry
    (B) Polygamy
    (C) Androgyny
    (D) Androgogy
66. Bharat and Geeta are unmarried have no children and live together. They are a :
    (A) Nuclear family
    (B) Traditional family
    (C) Progressive
    (D) Cohabitation

63. स्वप्न, मार्गदर्शक नातेसंबंध आणि व्यावसायिक निर्णय हे या प्रारंभिक प्रौढत्वाच्या टप्प्याचे कार्य आहेत :
    (A) मध्यम प्रौढ अवस्था
    (B) प्रारंभिक प्रौढ अवस्था
    (C) उत्तरार्ध अवस्था
    (D) वृद्धाप काळ
64. लग्न प्राधान्य नियम ज्यामध्ये विधवा तिच्या मृत पतीने आपल्या भावाशी विवाह केला आहे त्याला असे म्हणतात :
    (A) सोरोरेट
    (B) भूत विवाह
    (C) सीरियल विवाह
    (D) लेव्हिरेट
65. विवाह ज्यामध्ये एक पत्नी आहे परंतु दोन किंवा अधिक पती असतात :
    (A) बहुपती विवाह पद्धती
    (B) बहुपत्निकत्व
    (C) ॲन्ड्रोग्यानी
    (D) ॲन्ड्रोगॉगी
66. भारत आणि गीता हे अविवाहीत असून मुले नाहीत तरीसुद्धा एकत्र राहतात. ही कोणती कुटुंब पद्धती ?
    (A) विभक्त कुटुंब
    (B) पारंपरिक कुटुंब
    (C) प्रगतिशील कुटुंब
    (D) सहवास

67. Right stages to master gender consistency :
    (A) Gender labelling, gender stability, gender consistency
    (B) Gender stability, consistency, labelling
    (C) Consistency, labelling, stability
    (D) Stability, labelling, consistency

68. Which of the following type of assessment for planning career for pre-teens would likely to be most appropriate ?
    (A) Interest inventories
    (B) Achievement tests
    (C) Behavioural observations
    (D) Intelligence test

69. Which three indicators are currently used in the Human Development Index (HDI) ?
    (*a*) Real GNP (Gross National Product) per capita
    (*b*) Birth rates
    (*c*) Life expectancy at birth
    (*d*) Employment rates
    (*e*) Educational attainment
    (A) (*a*), (*c*) and (*d*)
    (B) (*a*), (*b*) and (*d*)
    (C) (*a*), (*b*) and (*c*)
    (D) (*a*), (*c*) and (*e*)

70. Protection of women from Domestic Violence Act came into force in :
    (A) 2005
    (B) 2006
    (C) 2007
    (D) 2008

67. लिंग लैंगिक सुसंगतता समजण्याची खरी स्थिती म्हणजे :
    (A) लैंगिक लेबलिंग, लैंगिक स्थिरता, लैंगिक सुसंगतता
    (B) लैंगिक स्थिरता, लैंगिक सुसंगतता, लैंगिक लेबलिंग
    (C) लैंगिक सुसंगतता, लैंगिक लेबलिंग, लैंगिक स्थिरता
    (D) लैंगिक स्थिरता, लैंगिक लेबलिंग, लैंगिक सुसंगतता

68. युवापूर्व वर्गासाठी व्यवसाय निवडीसाठी कोणत्या प्रकारचे मूल्यांकन पद्धत योग्य आहे ?
    (A) आवड सूची
    (B) शैक्षणिक उपलब्धता चाचणी
    (C) वर्तणुकीचे निरीक्षण
    (D) बौद्धिक चाचणी

69. मानवी विकास निर्देशांक ठरविण्यासाठी खालीलपैकी कोणते निर्देशांक वापरले जातात ?
    (*a*) एकूण राष्ट्रीय उत्पादन
    (*b*) जन्म दर
    (*c*) जन्माच्या वेळी आयुर्मान
    (*d*) रोजगार दर
    (*e*) शैक्षणिक प्राप्ती
    (A) (*a*), (*c*) आणि (*d*)
    (B) (*a*), (*b*) आणि (*d*)
    (C) (*a*), (*b*) आणि (*c*)
    (D) (*a*), (*c*) आणि (*e*)

70. महिलांसाठी घरगुती हिंसाचारापासून संरक्षणाचा कायदा केव्हा अस्तित्वात आला ?
    (A) 2005
    (B) 2006
    (C) 2007
    (D) 2008

71. Which approach focuses on intervention efforts pertaining to family members and social network of family ?
   (A) Family system approach
   (B) Family structure approach
   (C) Ecological perspective
   (D) Strategic approach
72. Following schemes are offered by Dept. of Women and Child Development with autonomous body CSWB excluding one :
   (A) Mahila Mandal
   (B) Family Counselling Centre
   (C) Scheme of Balika Mandals for adolescent girls
   (D) Anganwadi
73. A barrier to communication is :
   (A) Co-ordination
   (B) Fear
   (C) Co-operation
   (D) Adjustment
74. The three elements of the process of the communication are depicted in the following model :
   (A) Weshley
   (B) Berlo
   (C) Aristotle
   (D) Shannon and Weaver
75. Economic development emphasis on :
   (A) Economic growth
   (B) Physical growth
   (C) Natural growth
   (D) Population growth

71. कोणता दृष्टिकोन कुटुंबातील सदस्यांना आणि कुटुंबाच्या सामाजिक नेटवर्क संबंधित हस्तक्षेप प्रयत्नांवर केंद्रित करते ?
   (A) कौटुंबिक प्रणाली दृष्टिकोन
   (B) कौटुंबिक संरचना दृष्टिकोन
   (C) पर्यावरणीय दृष्टिकोन
   (D) रणनीतिक दृष्टिकोन
72. खालीलपैकी सी.एस.डब्लू.बी. या स्वायत्त संस्थेच्याद्वारे महिला व बाल विकास विभागाच्या द्वारे योजना राबवित नाही ?
   (A) महिला मंडळ
   (B) कुटुंब समुपदेशन केंद्र
   (C) किशोरवयीन मुलींसाठी बालिका मंडळ योजना
   (D) अंगणवाडी
73. .... संप्रेषणाचा अडथळा आहे.
   (A) समन्वय
   (B) भीती
   (C) सहकार्य
   (D) जुळवून घेणे
74. खालीलपैकी कोणत्या प्रतिकृतीत संप्रेषणाच्या प्रक्रियेचे तीन घटक दिसतात ?
   (A) वेस्ले
   (B) बर्लो
   (C) अरिस्टॉटल
   (D) शॅनन आणि व्हीवर
75. आर्थिक विकास यावर भर देतो :
   (A) आर्थिक वाढ
   (B) भौतिक वाढ
   (C) नैसर्गिक वाढ
   (D) लोकसंख्या वाढ

76. Growth refers to :
(A) Quantitative change
(B) Directional change
(C) Longitudinal change
(D) Qualitative change
77. MOOC stands for :
(A) Media Online Open Course
(B) Massive Open Online Course
(C) Myrind Open Online Course
(D) Management Open Online Course
78. Person who influences innovation decisions informally in a social system is termed as :
(A) Facilitator
(B) Opinion leader
(C) Change agent
(D) Key communicator
79. From the following which is not a form of folk theatre :
(A) Tamasha
(B) Powada
(C) Soap operas
(D) Nautanki
80. Good communication requires :
(A) Clarity
(B) Honesty
(C) Less information
(D) Fear
81. A reporter is :
(A) A person who writes research papers on any topic
(B) A good writer, who is popular with public
(C) Anyone who publishes his writings online
(D) A person who interviews, writes and publishes

76. वाढ दर्शविते :
(A) संख्यात्मक बदल
(B) दिशादर्शी बदल
(C) रेखात्मक बदल
(D) गुणात्मक बदल
77. MOOC म्हणजे :
(A) मिडीया ऑनलाईन ओपन कोर्स
(B) मॅसीव्ह ओपन ऑनलाईन कोर्स
(C) मायरिंड ओपन ऑनलाईन कोर्स
(D) मॅनेजमेन्ट ओपन ऑनलाईन कोर्स
78. सामाजिक प्रणालीमध्ये जो व्यक्ती नावीन्यपूर्ण निर्णय प्रभावित करतो त्याला असे म्हणतात :
(A) सुलभकर्ता
(B) मत मांडणारा नेता
(C) मत परावर्तीत करणारा
(D) मुख्य संवाददाता
79. खालीलपैकी कोणती लोक कला नाही ?
(A) तमाशा
(B) पोवाडा
(C) मालिका
(D) नौटंकी
80. चांगल्या संप्रेषणासाठी आवश्यक :
(A) स्पष्टता
(B) प्रामाणिकपणा
(C) कमी माहिती
(D) भीती
81. बातमीदार :
(A) कोणत्याही विषयावर संशोधन पेपर लिहिणारा व्यक्ती
(B) जो चांगला लेखक सार्वजनिक लोकप्रिय असतो
(C) कोणताही व्यक्ती जो त्याचे लिखाण ऑनलाईन प्रकाशित करतो
(D) जो व्यक्ती मुलाखत घेतो, लिहितो आणि प्रकाशित करतो

82. A statement of situation, objectives, problem and solution is known as :
(A) Extension program
(B) Evaluation
(C) Plan of work
(D) Calendar of work

83. Summative Evaluation takes place :
(A) In the beginning
(B) In the middle
(C) At the end
(D) After regular interval

84. Psychomotor domain deals with :
(A) Feelings
(B) Practical skills
(C) Intellectual abilities
(D) Knowledge

85. A good extension programme should be :
(A) Flexible
(B) Rigid
(C) Problematic
(D) Formal

86. Which of the following is not a characteristic of Extension Education ?
(A) Need based education
(B) School education
(C) Flexible education
(D) Multidimensional education

87. The social relationships are direct face to face and informal in :
(A) Primary Group
(B) Secondary Group
(C) Voluntary Group
(D) Congregate Group

88. Which of the following is a principle of Extension Education ?
(A) Principle of understanding and translation
(B) Principle of need and interest
(C) Principle of centralization
(D) Principle of passive participation

82. परिस्थिती, उद्दिष्टे, समस्या आणि उपाय यांच्या विधानाला असे म्हणतात :
(A) विस्तार कार्यक्रम
(B) मूल्यांकन
(C) कार्याचे नियोजन
(D) कार्याची दिनदर्शिका

83. सारांश मूल्यमापन यावेळी घडते :
(A) सुरुवातीला
(B) मध्यांतात
(C) शेवटी
(D) नियमित कालावधीनंतर

84. मानसिक विचारांचे कार्यक्षेत्र :
(A) भावना
(B) प्रात्यक्षिक कौशल्ये
(C) बौद्धिक क्षमता
(D) ज्ञान

85. चांगला विस्तार कार्यक्रम .... असतो.
(A) लवचीक
(B) कडक शिस्तीचा
(C) समस्याप्रधान
(D) औपचारिक

86. खालीलपैकी कोणते विस्तार शिक्षणाचे वैशिष्टे नाही ?
(A) गरजा आधारित शिक्षण
(B) शालेय शिक्षण
(C) लवचीक शिक्षण
(D) बहुआयामी शिक्षण

87. एक समानता आणि थेट समोरासमोर सामाजिक सहसंबंध .... यामध्ये असतात.
(A) प्राथमिक गट
(B) द्वितीय गट
(C) ऐच्छिक गट
(D) सामूहिक गट

88. खालीलपैकी कोणते विस्ताराचे तत्त्व आहे ?
(A) आत्मसाद आणि अनुवाद तत्त्व
(B) गरज आणि आवड तत्त्व
(C) केंद्रीकरणाचे तत्त्व
(D) निष्क्रिय भागीदारीचे तत्त्व

89. Which of the following methods is student centric and most interactive ?
(A) Seminar
(B) Symposium
(C) Lecture
(D) Group Discussion

90. Which of the following is responsible for green revolution ?
(A) HYVP
(B) IAAP
(C) WDP
(D) IRDP

91. The p-value of a statistical hypothesis test refers to :
(A) Power
(B) Practicality
(C) Probability
(D) Parametric

92. Which of the following is a Non-Parametric Test ?
(A) T-test
(B) Wilcoxin's test
(C) F-test
(D) Z-test

93. When every subject has equal, chance of being chosen for the study it is called :
(A) Sampling
(B) Randomization
(C) Count
(D) Selection

94. When the population is finite, the ideal sampling method is :
(A) Systematic Sampling
(B) Cluster Sampling
(C) Snowball Sampling
(D) Stratified Sampling

95. Ex Post Facto research :
(A) Manipulates variables
(B) Has no control over variables
(C) Assesses post-intervention impact
(D) Carries correlational analysis

89. खालीलपैकी कोणती विद्यार्थी केंद्रित आणि जास्त चर्चात्मक पद्धत आहे ?
(A) परिसंवाद
(B) परिषद
(C) व्याख्यान
(D) गटचर्चा

90. खालीलपैकी काय हरितक्रांतीशी संबंधित आहे ?
(A) एच.वाय.व्ही.पी.
(B) आय.ए.ए.पी.
(C) डब्ल्यू.डी.पी.
(D) आय.आर.डी.पी.

91. सांख्यिकीय सिद्धांत चाचणीतील पी-चे मूल्य हे दर्शविते :
(A) पॉवर
(B) प्रॅक्टीकॅलीटी
(C) प्रॉबेबिलीटी
(D) पॅरामेट्रीक

92. खालीलपैकी नॉन-पॅरामेट्रीक चाचणी कोणती ?
(A) टी-चाचणी
(B) विलकॉक्झीन चाचणी
(C) एफ-चाचणी
(D) झेड-चाचणी

93. जेव्हा संशोधनामधील प्रत्येक घटकाला निवडले जाण्याची समान संधी असते तेव्हा त्याला खालीलपैकी काय म्हणले जाते ?
(A) सँपलिंग
(B) रँडमायझेशन
(C) काऊंट
(D) सिलेक्शन

94. जेव्हा संशोधनामधील लोकसंख्या मर्यादित असते तेव्हा आदर्श नमुना पद्धत म्हणजे :
(A) सिस्टिमॅटिक नमुना पद्धत
(B) क्लस्टर नमुना पद्धत
(C) स्नोबॉल नमुना पद्धत
(D) स्ट्रॅटिफाईड नमुना पद्धत

95. एक्स पोस्ट फॅक्टो संशोधन म्हणजे :
(A) चल हाताळणे
(B) चलावर नियंत्रण नसणे
(C) नंतरच्या प्रभावावर हस्तक्षेप
(D) सहसंबंधाचे पृथक्करण करणे

96. It is not necessary or possible to get informed consent when carrying out research on young children. Is this true ?
   (A) Yes : because young children cannot understand these things
   (B) No : Investigator should have due respect for children's rights and welfare
   (C) Yes : because the needs of science justify the means
   (D) Yes : Ethical guidelines only apply to adults
97. Action research means :
   (A) A longitudinal research
   (B) An applied research
   (C) A research initiated to solve an immediate problem
   (D) A research with socio-economic objective
98. Data gathered through field work :
   (A) Primary data
   (B) Secondary data
   (C) Tertiary data
   (D) Census data
99. Which of the following is the criterion for a good research question ?
   (A) Questions should be long and use complex terms
   (B) Questions should identify research bias
   (C) Questions should be contemporary
   (D) Questions should connect with established theory and research
100. A cross-sectional study design :
   (A) Compares two or more variables longitudinally
   (B) Collects data from more than one cases at one moment in time
   (C) Provides an intervention
   (D) Researches into one particular section of the society

96. लहान मुलांवर संशोधन करताना संमती घेणे आवश्यक नाही किंवा गरजेचे नाही हे खरे आहे का ?
   (A) होय : कारण लहान मुलांना या गोष्टी समजत नाही
   (B) नाही : संशोधकाने बाल अधिकार आणि कल्याणासाठी योग्य आदर असतो
   (C) होय : कारण विज्ञानाच्या गरजा योग्य आहेत
   (D) होय : नैतिक मार्गदर्शक तत्त्वे केवळ प्रौढांसाठी लागू होतात
97. कृती संशोधन म्हणजे :
   (A) लॉन्गीटुडनल संशोधन
   (B) अप्लाईड संशोधन
   (C) तात्काळ समस्या सोडवण्यासाठीचे संशोधन केले जाते
   (D) सामाजिक-आर्थिक उद्देशाने केलेले संशोधन
98. फिल्ड वर्कच्या माध्यमातून डेटा गोळा केला जातो त्याला .... असे म्हणतात.
   (A) प्राथमिक डेटा
   (B) सेकंडरी डेटा
   (C) टरशरी डेटा
   (D) सेनसेस डेटा
99. खालीलपैकी कोणता चांगल्या संशोधन प्रश्नाचा निकष आहे ?
   (A) प्रश्न लांब असावा आणि त्यामध्ये जटील संज्ञा वापरल्या असाव्यात
   (B) प्रश्नाने संशोधनातील पूर्वग्रह ओळखले पाहिजेत
   (C) प्रश्न समकालीन असावे
   (D) प्रश्नाने स्थापित सिद्धांत आणि संशोधन जोडले पाहिजे
100. क्रॉस-सेक्शनल स्टडी डिझाईन :
   (A) दोन किंवा अधिक चलनांची दीर्घकालीन तुलना करते
   (B) एकाच वेळी एकापेक्षा अधिक केसेसमधून माहिती गोळा करते
   (C) इंटरव्हेंशन प्रदान करते
   (D) समाजातील एका विशिष्ट विभागाचे संशोधन करते

ROUGH WORK